

Zpráva z průběhu projektu „Tandemové vzdělávání pro české vzdělávací instituce“

Lektorský tandem

Kamila Zelinková

Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích

Projekt „**Tandemové vzdělávání pro české vzdělávací instituce**“ CZ.1.07/3.2.08/01.0004 byl podán v rámci operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost v gesci MŠMT. Projekt je zaměřen na zlepšení kvality dalšího vzdělávání poskytovaného vzdělávacími institucemi v Jihočeském kraji prostřednictvím shadowingu, tedy stínování lektorů a manažerů kurzů přímo v procesu vzdělávání a řízení instituce na základě spolupráce s vybranými vzdělávacími institucemi ze zahraničí, které poskytnou své kapacity v podobě lektorů a manažerů vzdělávání. Cílem projektu je zlepšení kvality v oblasti jazykového vzdělávání (výuka němčiny) a manažerského vzdělávání. V této zprávě se zmiňuji pouze o průběhu lektorského tandemu, za jehož organizaci shadowingu přímo ve vyučování jsem byla zodpovědná. Stínování (shadowing) lektorů v praxi znamenalo, že rakouská lektorka pracovala v tandemu s českou lektorkou po dobu 10 dní – ve dvou etapách po 5 dnech.

Kromě jiných škol v Jihočeském kraji byla oslovena také VŠTE a stala se jedním z účastníků tohoto projektu. Jejím německy mluvícím partnerem se stala organizace BFI v Linzi (Berufsförderungsinstitut). Tato organizace se zaměřuje jednak na jazykové vzdělávání dospělých imigrantů (němčina), poskytuje různé kurzy pro domácí klientelu a rovněž zabezpečuje poradenství podle požadavků.

Lektorský tandem probíhal ve dvou etapách od 14. 3. – 18. 3. a od 28. 3. – 1. 4. 2011 ve složení paní Dipl.-Päd. Daniela Waldbrunner z BFI Linz a Mgr. Kamila Zelinková z VŠTE v Českých Budějovicích. Protože tyto dvě etapy za sebou následovaly pouze s týdenní přestávkou, byla zachována kontinuita vyučování a mohlo být tedy tematicky navázáno na předchozí hodiny. To bylo naším záměrem, proto jsme se rozhodly pro tento časový harmonogram. Vý-

uka probíhala podle našeho názoru s co možná neefektivnějším využitím obou lektorek. Jedna vyučovací jednotka trvá 1,5 hodiny, rozdělily jsme si výuku po 45 minutách s tím, že česká lektorka plně využívala rakouskou partnerku k ověřování věcné a jazykové správnosti některých vyjádření studentů v cizím jazyce. Pokud při výuce rakouské lektorky bylo zřejmé, že studenti nerozumí, byla k dispozici pro vysvětlení česká lektorka.

Cílem stínování pro lektorský tým bylo v krátkodobém časovém horizontu ověřit a zhodnotit dovednosti studentů v cizím jazyce, dále využít co možná nejvíce potenciál rodilého mluvčího, motivovat studenty a zvýšit tak jejich zájem o německý jazyk.

Použité metody byly: práce s cizojazyčným autentickým textem (katalog stavební firmy, obrázky prefabrikovaných domů), dialog, využití webových stránek, prezentace statického obrázku, projekce slajdů, didaktické hry, skupinová práce, samostatná práce, audioorální cvičení, psaní, čtení a exkurze. K tomu byly využity materiály v podobě kartiček, plakátů, adaptovaných textů v německém jazyce, fólií, obrázků, poslechových cvičení apod.

Témata, která byla vyučována, byla v souladu s anotacemi příslušného předmětu pro aktuální semestr – u studentů se zaměřením na stavebnictví to byla témata – *nízkoenergetický dům, prefabrikovaný dům, realizace stavby, práce s odbornými texty, architektonické slohy (baroko), stavební materiály, geometrické tvary v architektuře*. Studenti ekonomiky se zabývali tématy *obchodní dopis a obchodní jednání* a dále *firma a její strategie pro zvyšování obratu*. Nedílnou součástí výuky bylo propojení teorie s praxí při návštěvě n. p. Budvar, kde studenti vyslechli výklad v němčině. V následující hodině byly poznatky o n. p. Budvar zopakovány a shrnuty za přítomnosti paní Waldbrunner.

Hodnocení spolupráce je z mého pohledu české lektorky velmi pozitivní. Rakouská partnerka na 100 % dodržela plán vyučování (viz níže). Ještě před zahájením první etapy jsme si aktivně vyměňovaly náměty elektronickou poštou, upravovaly jsme materiály a přizpůsobovaly je jazykové úrovni studentů. Vždy po vyučování jsme rozebíraly průběh hodin a konstatovaly, do jaké míry byly naplněny didaktické cíle. V průběhu stínování byly spontánně zaregistrovány a charakterizovány některé interkulturní rozdíly, což považuji mimo jiné za další velký přínos shadowingu.

Z pohledu rakouské partnerky byli čeští studenti spíše zdrženliví, méně aktivní. Největší bariérou dorozumění pro rakouskou lektorku byla častá chybná výslovnost studentů, jak ona sama konstatovala. Z toho pro českou lektorku vyplývá, že bude nutné zařazovat častěji fonetická cvičení a více se koncentrovat na zásady správné německé výslovnosti.

Přínos tohoto projektu spatřuji zejména v tom, že bezesporu přispívá ke zvýšení motivace studentů pro učení se německému jazyku. Pro mě jako českou lektorku bylo cenné srovnání s podmínkami, metodami a cíli rakouské vzdělá-

vací organizace. Velmi zásadní byla naše kooperace při výběru výukových materiálů a jejich adaptaci pro potřeby našich studentů. Dále neustálá, oboustranná a téměř okamžitá zpětná vazba přímo během vyučování byla jedinečnou výhodou stínování.

Několikadenní kontakt rodilého mluvčího se studenty a s českou lektorkou byl ve 2. etapě mnohem uvolněnější a přirozenější než během první etapy. První pětidenní blok bych charakterizovala spíše jako přípravný a seznamovací. Proto bych doporučovala a vítala, pokud dojde k další takové nebo podobné spolupráci, realizaci alespoň 4 pětidenních bloků stínování k dosažení efektivního účinku na studenty.

Vyučování v tandemu s rodilým mluvčím hodnotím jako velmi podnětné, motivuje nejen studenty, ale také samotného učitele. Vybočuje ze stereotypů, aktivuje pozornost všech zúčastněných a všem přináší inspiraci zcela ojedinělým způsobem.

Průběh výuky v projektu „Tandemové vzdělávání pro české vzdělávací instituce“

Unterricht an der VŠTE in České Budějovice, Frau Daniela Waldbrunner und Frau Kamila Zelinková, Shadowing

1. Etappe				
Montag, 14. 3.	8:15 – 9:45 Bauwesen Fachdeutsch Raum A3			
Dienstag, 15. 3.		9:55 – 11:25 Ökonomik Fachdeutsch Semgr. 1 Raum B3	12:10 – 13:40 Ökonomik Fachdeutsch Semgr. 4. Raum D515	13:50 – 15:20 Bauwesen Fa- chdeutsch Raum A2
Mittwoch, 16. 3.	8:15 – 9:45 Ökonomik Fachdeutsch Semgr. 1 Raum B3	9:55 – 11:25 Ökonomik Fachdeutsch Semgr. 2 Raum A2	12:10 – 13:40 Ökonomik Fachdeutsch Semgr. 2 Raum A2	
Donnerstag, 17. 3.				13:50 – 15:20 Ökonomik Fachdeutsch Semgr. 3 Raum A6
Freitag, 18. 3.			12:10 – 13:40 Ökonomik Fachdeutsch Semgr. 4 Raum B5	

2. Etappe				
Montag, 14. 3.	8:15 – 9:45 Bauwesen Fachdeutsch Raum A3			
Dienstag, 15. 3.		9:55 – 11:25 Ökonomik Fachdeutsch Semgr. 1 Raum B3	12:10 – 13:40 Ökonomik Fachdeutsch Semgr. 4. Raum D515	13:50 – 15:20 Bauwesen Fa- chdeutsch Raum A2
Mittwoch, 16. 3.	8:15 – 9:45 Ökonomik Fachdeutsch Semgr. 1, 3 Exkursion Budweiser Budvar	9:55 – 11:25 Ökonomik Fachdeutsch Semgr. 2, 4 Exkursion Budweiser Budvar	12:10 – 13:40 Ökonomik Fachdeutsch Semgr. 2 Raum A2	
Donnerstag, 17. 3.				13:50 – 15:20 Ökonomik Fachdeutsch Semgr. 3 Raum A6
Freitag, 18. 3.			12:10 – 13:40 Ökonomik Fachdeutsch Semgr. 4 Raum B5	

Kontaktní adresa:

Mgr. Kamila Zelinková, Katedra cizích jazyků, Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích, Okružní 10, 370 01 České Budějovice, e-mail: zelinkova@mail.vstecb.cz

ZELINKOVÁ, K. Zpráva z průběhu projektu „Tandemové vzdělávání pro české vzdělávací instituce“ : Lektorský tandem. *Littera Scripta*, 2011, roč. 4, č. 1, s. 277–280. ISSN 1802-503X.
